

INTERVIEW Jan Pronk: Fout is begonnen met gebroken verkiezingsbelofte Bos

'Hammer zit er, niks aan te doen'

HANS VAN SOEST
DEN HAAG

Het zijn natuurlijk maar peilingen, maar ze geven wel een trend aan. De PvdA gaat verliezen. Het is net RKC: ze voetballen best aardig, maar je weet nu al dat ze gaan degraderen.'

PvdA-coryfee en oud-minister Jan Pronk beent door zijn werkkamer in het Haagse Institute for Social Studies. Het zint hem niet, de ellende in zijn partij. Dertien zetels voorspelt opiniepeiler Maurice de Hond voor de PvdA als er nu verkiezingen waren. „Er moet wat gebeuren,” vindt Pronk.

Volgens De Hond willen kiezers dat fractievoorzitter Mariëtte Hamer opstapt.

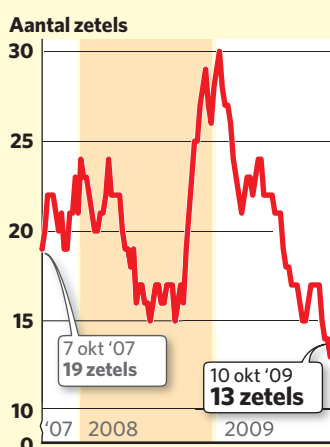
„En wat schieten we daarmee op? Iemand moet het toch doen? Ik zie ook wel dat er veel op haar is aan te merken. Ze is niet sterk in debatten. Ze verliest het van scherpe debaters als Pechtold, Halsema en Kant. Dat is erg, want zo brokkelt het vertrouwen in de PvdA verder af. Maar zij is gekozen door de fractie, niet iemand anders. Ook niet Diederik Samsom die het volgens sommigen moet worden. Hamer is gekozen omdat ze een goed bestuurder is. Samsom is ook niet perfect. Zie die e-mail met interne kritiek die hij breed heeft verspreid. Vind je het gek dat die uitlekt? Dat is gewoon een fout.”

Een fractievoorzitter moet toch goed kunnen debatteren?

„Stel dat Hamer wordt vervangen door iemand die beter van de tongriem is gesneden. Dan win je wat Kamerdebatten. Maar weegt dat op tegen het verlies aan geloofwaardigheid? Op Hamers voorganger Jacques Tichelaar was ook kritiek. Maar dat komt ook door de situatie

Peilingen PvdA

De PvdA zou 13 zetels halen als er nu verkiezingen zouden zijn: 20 minder dan de partij momenteel in de Kamer heeft.

AD © 141009 | YP | BRON: PEIL.NL

waar ze in zijn gebracht. Bos had daar moeten zitten! Hij is gekozen als de nummer 1 van de partij en die rol moet hij ook vervullen. Dat kun je alleen als fractievoorzitter. Dat beloofde hij ook voor de verkiezingen, maar toch is hij het kabinet in gegaan. Daar is de fout begonnen. Hamer blijft zo altijd tweede keus. Niks aan te doen. Bos heeft haar in deze positie gebracht.”

Waarom kan Bos als minister geen gezicht geven aan de PvdA?

„Omdat hij dient onder een premier van een andere partij. Hij kan alleen vechten voor de PvdA-standpunten achter de schermen, waar de kiezer het niet ziet. Naar buiten toe moet hij het kabinetsbeleid verdedigen. Daardoor ontstaat het beeld dat hij zijn oorspronkelijke standpunten te makkelijk verloochent. Als fractievoorzitter van een regeringspartij moet je ook compromissen sluiten, maar heb je meer vrijheid. Zoals Bolkestein dat deed bij de VVD. Hij steunde het kabi-

net, maar kon tegelijk geluiden laten horen die zijn kiezers plezier deden.”

Bos kan niet terug de Tweede Kamer in.

„Nee, daar is niets meer aan te doen. Een eerlijk is eerlijk: als minister van Financiën doet hij het ook goed. Zijn aanpak van de bankencrisis en de manier waarop hij de economische crisis aanpakt, vinden internationaal navolging. De werkloosheid is minder hoog dan elders. We moeten door met deze constellatie tot de verkiezingen.”

Ligt het alleen aan Bos?

„Nee, in veel landen gaan sociaal-democratische partijen hard onderuit. In Duitsland, Frankrijk, Engeland, België. De arbeidersklasse waar wij ooit voor opkwamen, bestaat niet meer als zodanig. Ook de vakbeweging heeft daar last van. Het is toch frappant dat er zo weinig mensen op de been kwamen voor een onderwerp als de AOW?”

Heeft de PvdA nog wel bestaansrecht?

„Het verdwijnen van de arbeidersklasse is maar één verklaring waardoor de aanhang verkrumelt. De PvdA is al langer een partij die iedereen wil aanspreken. Maar kiezers zijn steeds minder trouw.”

Waarom heeft de PvdA meer last?

„Omdat compromissen harder aan ons blijven kleven en omdat de PvdA geen goed verhaal heeft. We zijn een uitermate nette bestuurderspartij geworden. In de tijd van Wim Kok konden mensen dat nog waarderen.

„Nu willen kiezers een bevlogen politicus die zegt: hier sta ik voor. Geen politicus die vraagt: hoe zou u het gehad willen hebben? Alle partijen in het midden lijken daarvoor op elkaar. Dat straft de kiezer af. Bos is iemand die zo'n inspirerend verhaal kan brengen. Maar hij zit vast in het kabinet.”

PvdA-coryfee Jan Pronk: 'Er moet wat gebeuren.'

Het oordeel van Pronk

FOTO JOOST HOVING

Diederik Samsom Die kritische mail zo breed verspreiden was fout.

Mariëtte Hamer Blijft altijd tweede keus. Bos bracht haar in deze positie.

Wouter Bos Als minister van Financiën doet hij het goed.

Komt het nog goed met uw partij?

„Ach, twee jaar geleden was D66 nog op sterven na dood. Het kan snel gaan. Wat de PvdA nu moet doen is veertig gemeenten uitkiezen waar we absoluut de komende raadsverkiezingen niet willen

verliezen. Daar moeten we alles op alles zetten. Zodat we niet helemaal worden weggevaagd. Maar ik zie niks gebeuren rond de campagne. Zo ging het ook met de Europese verkiezingen en we weten hoe die zijn verlopen.”

Ja Frans,
wij zijn echt de goedkoopste.

2x op rij als goedkoopste getest* door de Consumentenbond

Gewoon doen.

Berekening op basis van gemiddeld jaarverbruik: 3.500 kWh elektriciteit en 1.850 m³ gas (in gasregio 4)

	NLEnergie	Nuon	Eneco	Essent
Groene stroom (variabel)				
Verbruik	€ 281,89	€ 390,60	€ 352,11	€ 351,05
Vastrecht	€ 83,88	€ 23,88	€ 23,88	€ 24,99
Energiebelasting	€ 451,85	€ 451,85	€ 451,85	€ 451,85
Heffingskorting	€ -379,16	€ -379,16	€ -379,16	€ -379,16
Totaal stroom	€ 438,46	€ 487,17	€ 448,68	€ 448,73
Gas (variabel)				
Verbruik	€ 400,65	€ 604,95	€ 606,78	€ 587,01
Vastrecht	€ 83,88	€ 29,88	€ 23,88	€ 24,99
Energiebelasting	€ 347,84	€ 347,84	€ 347,84	€ 347,84
Totaal gas	€ 832,37	€ 982,67	€ 978,50	€ 959,84
Totaal	€ 1.270,83	€ 1.469,84	€ 1.427,18	€ 1.408,57

BESPAAR per jaar €199,01 **BESPAAR per jaar €156,35** **BESPAAR per jaar €137,74**

Bel gratis 0800-4664 of kijk op nederlandenergie.nl

Er wordt vergeleken met variabele tarieven. Deze worden normaliter per 1 januari en per 1 juli van een kalenderjaar aangepast; De vergelijking is gebaseerd op de tarieven die op de peildatum 1 oktober 2009 op de websites van Nuon, Eneco en Essent te vinden waren; De vergelijking is gebaseerd op de prijsaanbieding die de Nederlandse Energie Maatschappij hanteert vanaf 13 mei 2009; *Gepubliceerd in de Consumentengids van mei & oktober 2009 op basis van een contract voor onbepaalde tijd met variabele tarieven; Er wordt vergeleken met het meest vergelijkbare product, tegen reguliere tarieven; De besparing is berekend over het jaarverbruik; Verbruikstarieven zijn gebaseerd op enkeltarief; Het vastrecht ligt bij ons hoger. Dit betekent dat uw voordeel bij minder verbruik kleiner zal zijn. Bij meer verbruik zal het voordeel juist groter zijn; De Energiebelasting is als volgt berekend: € 0,1291 per kWh, € 0,1880 per m³ en € 379,16 heffingskorting; Totalen zijn inclusief BTW en Energiebelasting, exclusief transportkosten.

Nederlandse Energie Maatschappij